

РАЗГОНЮК Г.О., директор Новодністровського історичного музею

БУДІВНИЦТВО ДНІСТРОВСЬКОЇ ГЕС: КРІЗЬ ПРИЗМУ ЧАСУ

2013 рік для новодністровців незвичайний — 40 років початку будівництва Дністровського комплексного гідровузла (ДКГВ) і розбудови майбутнього Новодністровська.

Наше місто, як і кожна людина, має свій паспорт і свою біографію: своє народження відзначає з лютого 1975 року, а от в його біографію вписали свої рядки чимало людей і, зокрема, люди історичної когорти "першопрохідців", які прибули на Дністер в перші місяці далекого 1973 року. В основному це були вже досвідчені гідробудівельники знаної будівельної організації "Дніпробуд", які споруджували чотири електростанції на Дніпрі.

За участю першопрохідців з далекого 1973 року, які і сьогодні живуть у побудованому власноруч Новодністровську, а це зокрема:

Безверхий І.О., Шелест А.М., Бабич Г.В., Шафранський І.М., Гринчак Є.Ф., Орлова Т.Л., Ковальчук М.Ф., Тищенко А.Д., Хоменко М.Д., Дружинін В.М., Рибалка М.Ф., Ляшенко Г.З., Вуглицький В.Й., Свідницький В.М., Кулік М.П.,

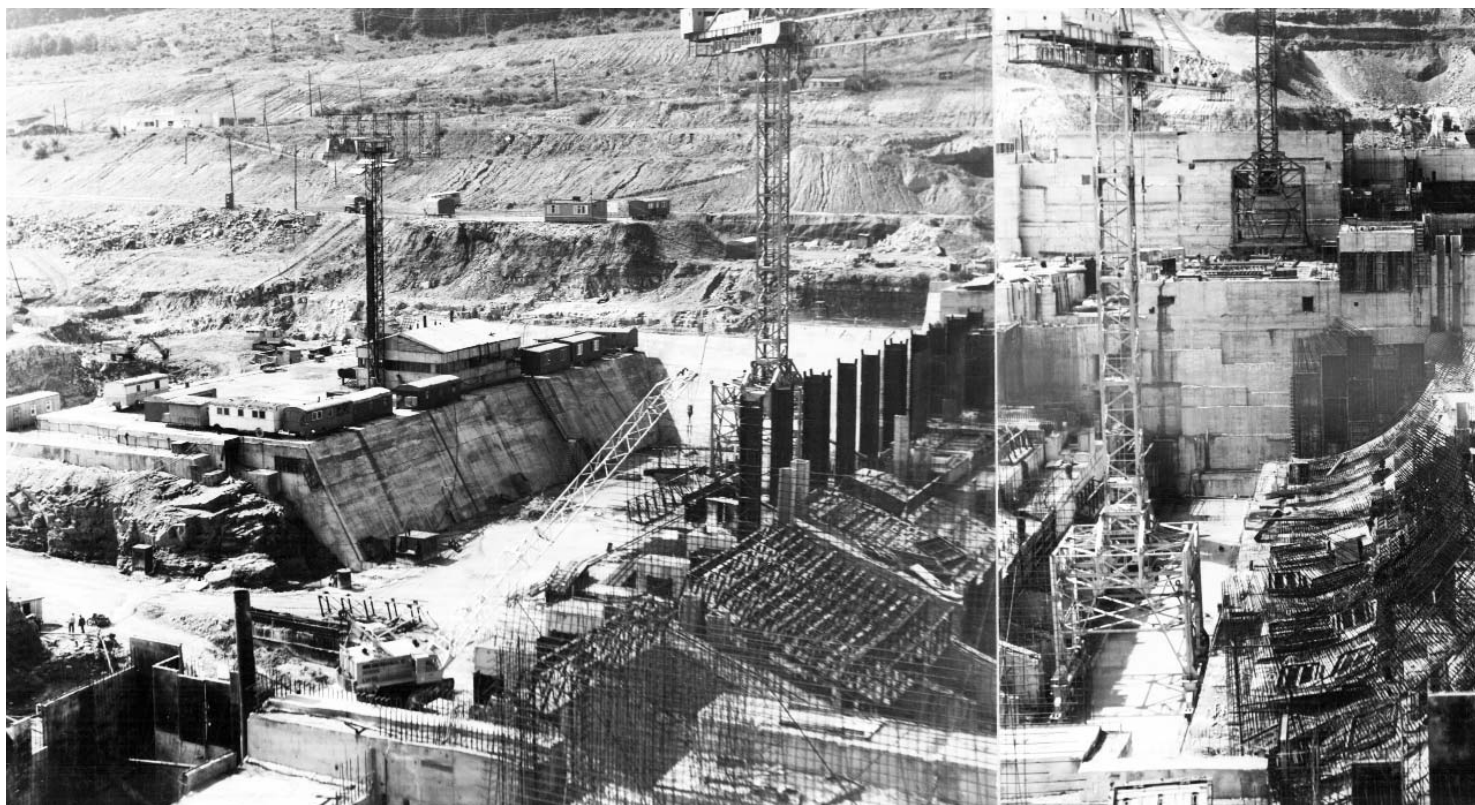

Новіков І.Т. Міністр енергетики СРСР на будівництві Дністровської ГЕС

Стан М.В., Понетайкін В.Д., Горюк В.П., Пуделко Г.В., Яремчук В.П., Фомін Ю.Є., Свиначев В.Ф., Кобахідзе С.С., Османов Д.Л., Волощук П.А., Дейнеко В.А.

Нещодавно у Новодністровському історичному музеї відбулась тематична зустріч "Згадаймо, як це було...".

В ході зустрічі висвітлено хроніку важливих віх з історії будівництва Дністровської ГЕС та роз-

Панорама будівництва Дністровської ГЕС

будови майбутнього міста, а також згадано імена осіб, які забезпечували організацію форсування будівельних робіт на основних спорудах ГЕС.

Основні сторінки з літопису історії спорудження Дністровської ГЕС:

Накази Міненерго і електрифікації СРСР —
- № 7 від 4 січня 1973 р. "Про створення з 1 січня 1973 року в складі "Дніпробуду" будівельного управління зі спорудження Могилів-Подільської ГЕС на госпрозрахунку, з самостійним балансом, з місцем розташування в с. Ожево Сокирянського району Чернівецької обл. Української РСР";

- № 75 від 21 лютого 1973 р. "Про створення Дирекції з будівництва Могилів-Подільського комплексного гідровузла...";

- № 54/к від 6 квітня 1973 р. "Про призначення Куреньова В'ячеслава Івановича директором Дирекції з будівництва Могилів-Подільського комплексного гідровузла";

- № 253 від 31 липня 1973 р. "Про перейменування Могилів-Подільського комплексного гідровузла в Дністровський комплексний гідровузол. Дирекцію з будівництва Могилів-Подільського комплексного гідровузла — в Дирекцію з будівництва Дністровського комплексного гідровузла".

Керівники будівельного управління ДКГВ, які забезпечили початок спорудження Дністровської ГЕС та її завершення з пуском всіх 6-ти агрегатів:

Начальники — Чайковський Ю.М. (січень 1973 р.) Малишев Б.М. (лютий 1973 р.— серпень 1975 р.) Петренко О.М. (вересень 1975 р.— березень 1978 р.) Плотніков В.М. (березень 1978 р.— січень 1983 р.) Гандзюк С.С. (лютий 1983 р.— грудень 1994 р.)

Головні інженери — Папазян Л.І. (січень 1973 р.— березень 1976 р.) Самойленко І.К. (квітень 1976 р.— листопад 1976 р.) Гандзюк С.С. (січень 1977 р.— січень 1983 р.) Будніков Є.Л. (лютий 1983 р.— грудень 1983 р.)

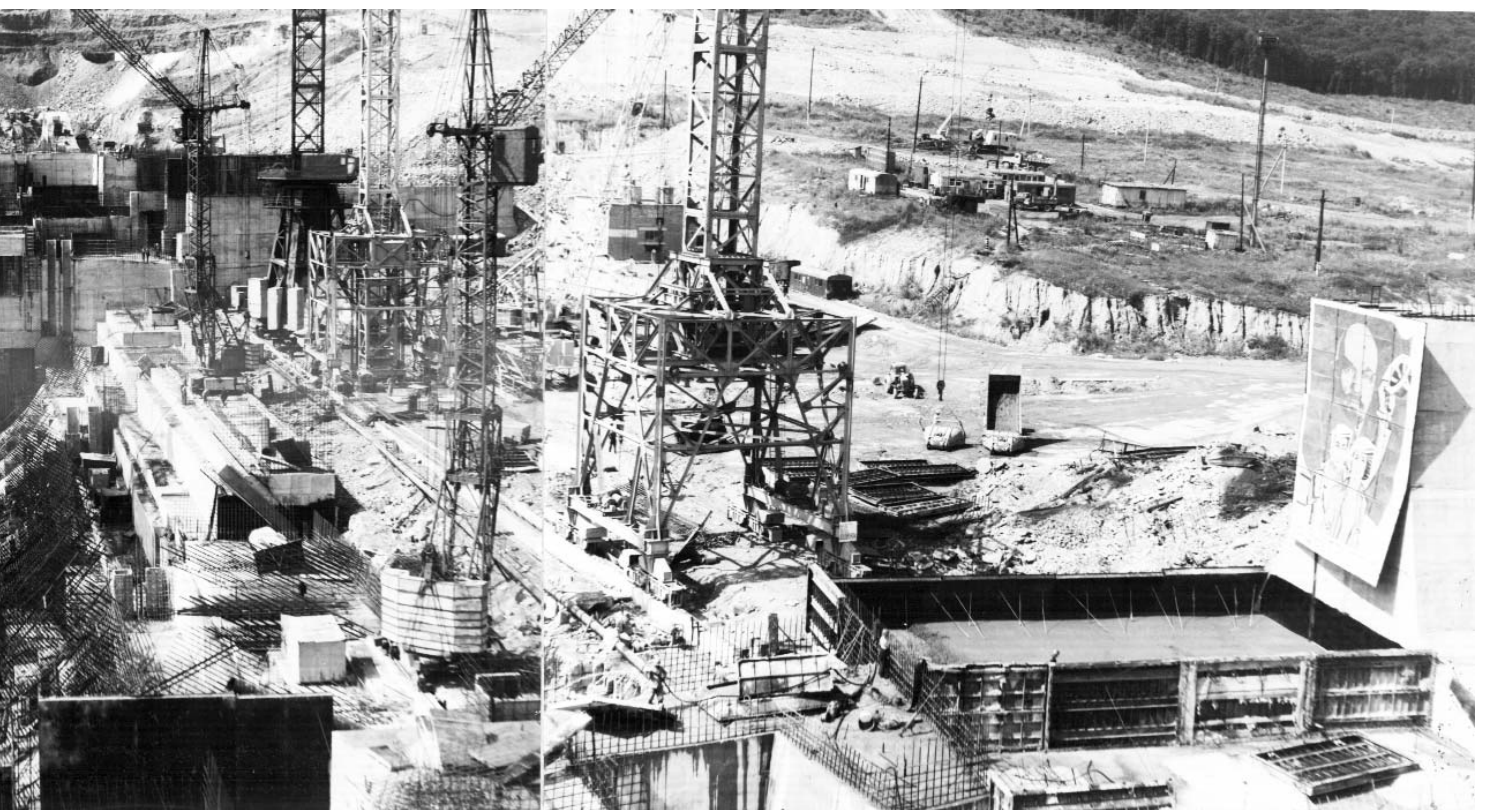
Хроніка будівництва Дністровської ГЕС:

- Грудень 1972 року — перші ешелони з матеріалами для майбутньої будови прибули на станцію Романківці.

- Січень 1973 року — перша автомашина ГАЗ — 53 доставлена на Дністер з Канева "Дніпробуд" водієм АТК Григорієм Бабичем.

- 1974 рік — укладена перша ділянка залізничного сполучення від станції Романківці до бази Дністровського комплексного гідровузла.

- Грудень 1975 року — перший кубометр землі

Панорама будівництва Дністровської ГЕС

вийнято із майбутнього котловану будови ГЕС.

- Лютий 1976 року — перший вибух з підриву скальних порід у зоні будівництва ГЕС.

- Липень 1977 року — перекриття річки Дністер.

- Перші кубометри бетону укладено:

у лівобережну опору греблі ГЕС — 22.04.1976 р.;

у основні споруди Дністровської ГЕС — 15.07.1978 р.

- Січень 1978 року — Будівельне управління ДКГВ від'єдналось від структури "Дніпробуду" в самостійне Управління будівництва ДКГВ.

- Червень 1978 року — приїзд на будову Дністровської ГЕС Міністра енергетики і електрифікації СРСР Непорожного Петра Степановича.

- Жовтень 1981 року — переведення витрат ріки через споруду ГЕС.

- Листопад 1981 року — розпочато наповнення Дністровського водосховища.

- 24 грудня 1981 року здійснено пуск перших 2-х агрегатів Дністровської ГЕС, під керівництвом начальника будови Плотнікова В.М.

- 1982 рік введено в дію гідроагрегати № 3, 4.

- 1983 рік введено в дію гідроагрегати № 5, 6.

Досягнена проектна потужність ГЕС — 702 МВт

- Березень 1985 року — перший мільярд кіловат — годин електроенергії вироблено з часу введення в експлуатацію Дністровської ГЕС.

- Першопрохідців вітальним словом вшанували керівники нинішніх підприємств енергетики і будівельних організацій. Про паростки будівництва Дністровської ГЕС з теплом і любов'ю у серці згадував Шевчук Володимир Миколайович, директор діючої Дністровської ГЕС, який щиро подякував будівельникам за споруджену станцію. Емоційним був виступ Гандзюка Олександра Сергійовича, керівника однієї з будівельних організацій, серед задіяних нині у спорудженні Дністровської ГАЕС, який унаслідував професію будівельника від свого батька, в минулому начальника будівництва Дністровського гідрокомплексу та який є прикладом безкорисної спонсорської допомоги в реалізації гарних і добрих справ у нашому місті.

- У спогадах та щиросердній атмосфері учасники зустрічі дружньо долучилися до спільної пісні, згадавши репертуар далеких 80-х.

А приємним сюрпризом було вручення кожному з них ексклюзивного примірника фотокниги "Це було першим...".

© Разгонюк Г.О., 2013

